

Utrecht

*‘In verbinding met
de samenleving’*

Verkiezingsprogramma 2018 - 2022

1. Voorwoord door de lijsttrekker	3
2. Toekomstvisie	5
3. Verbinding & vereniging	8
4. Woningmarkt	14
5. Veiligheid	19
6. Integratie & asiel	23
7. Milieu & duurzaamheid	25
8. Bereikbaarheid	29
9. Onderwijs	33
10. Economie & Werkgelegenheid	36
11. Zorg	39
12. Gemeentelijke organisatie	43

*Voorwoord door de
de lijsttrekker*

Sander van Waveren

Geen stad in Nederland is zo populair als Utrecht. De economie groeit en de inwoners stromen toe. Dat betekent dat we moeten bouwen: huizen, scholen, wegen en sportvoorzieningen. Geen gemakkelijke opgave, maar één die we kunnen plannen en met investeringen mogelijk kunnen maken. Het is dan ook niet de belangrijkste opgave van deze tijd: die ligt op een ander vlak.

Onze samenleving moet zich ook aanpassen aan die groei. We krijgen tienduizenden nieuwe burens, in de nieuwbouwwijken van Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern, in onze vele studentencomplexen en in buurten waar nieuwe Utrechters zich vestigen. Om samen een toekomst te bouwen, moeten we investeren in onze samenleving. In hoe we met elkaar omgaan en hoe we zorgen dat het in onze vele verschillende buurten goed wonen is.

Die opgave is een opgave van de samenleving. Maar de overheid moet het vertrouwen en de veiligheid bieden om daaraan te werken. De overheid verbindt mensen en ondersteunt hen in hun gemeenschappen, verenigingen, gezinnen en andere verbanden. Een betrouwbare overheid werkt aan voldoende woningen en banen en zorgt voor wie niet mee kan komen.

Het pakket aan maatregelen in dit verkiezingsprogramma biedt die zekerheid. Veiligheid op straat in je eigen buurt, de zekerheid van een betrouwbare overheid die maatwerk levert en de zekerheid dat we de samenleving altijd voorop zullen zetten.

Dit verkiezingsprogramma is ontstaan met de inwoners van onze gemeente. Dat schrijfproces begon met een 'CDA100'-bijeenkomst in november 2016 en liep via themasessies naar een uitgebreide bespreking met de leden in de zomer van 2017. Het geheel werd in goede banen geleid en op papier gezet door de schrijfgroep bestaande uit Geurt-Henk Spruyt, Max Tiemessen, Sander Metaal en Ahmet Taskan. Ik dank hen en alle tientallen betrokken inwoners, leden van het CDA en organisaties zeer voor hun bijdrage.

Met dit programma zetten we onze herkenbare koers van de afgelopen jaren voort. De wereld verandert door groei, digitalisering en vergrijzing. Wij bouwen met inwoners aan zekerheid en stabiliteit in veranderende tijden. We bouwen aan een samenleving waar respect en vertrouwen voorop staan. Dat is het CDA waar onze kiezers op kunnen rekenen!

Sander van Waveren
Lijsttrekker CDA Utrecht 2018

2. Toekomstvisie

Het water is weer terug in de Catherijnesingel, TivoliVredenburg is uit de as herrezen en de huizenmarkt bloeit als nooit tevoren. 'Utrecht is stukken mooier geworden', hoor je regelmatig. Maar dat betekent in de ogen van het CDA niet dat Utrecht 'af' is.

Wij willen een stad realiseren met sociale cohesie en veilige buurten, een stad die prioriteit geeft aan gezinnen en duurzaamheid. Aan het einde van de nieuwe gemeenteraadsperiode, in 2022, wil het CDA op deze vier belangrijke onderwerpen grote stappen gezet hebben.

Verbinding en vereniging

Voor de komende jaren zal een grote uitdaging opgepakt moeten worden. De gemeente Utrecht heeft nu ruim 340.000 inwoners, maar zal in de komende 15 jaar groeien richting 400.000 inwoners. Deze groei leidt tot extra druk op de huidige voorzieningen en tot dichtslibbende wegen. Maar bovenal maakt het CDA zich zorgen hoe mensen zich in de toekomst met elkaar zullen verbinden. Verschillende groepen mensen leven in de stad samen, zoals allochtonen en autochtonen, arm en rijk, jong en oud, ook in Utrecht. In de komende vier jaar, blijft het CDA pal staan voor organisaties die zorgen voor verbinding, zoals verenigingen en geloofsgemeenschappen. Om die reden wil het CDA dat de gemeente investeert in verenigingen en vrijwilligers extra ondersteunt. Zeker nu de gemeente Utrecht hard zal groeien, heeft onze samenleving verbinding nodig. Vrijwilligers moeten door de gemeente geholpen en juist niet gehinderd worden.

Wonen

In de afgelopen jaren zijn de huizenprijzen in Utrecht gigantisch gestegen. Het CDA wil dat er bij de bouw van nieuwe woningen ingezet wordt op gezinnen. Gezinnen moeten in Utrecht kunnen blijven wonen, met ruimte voor een tuin, een fiets in de schuur en een auto vlakbij de deur. Wij vinden het belangrijk dat sociale huurwoningen evenwichtig over de stad worden verspreid. We zullen ons de komende jaren hard maken voor de bouw van middeldure huur- en koopwoningen.

Veiligheid

De veiligheid in Utrecht kan veel beter. De onveiligheid neemt toe in Utrecht en concentreert zich in toch al zwakke wijken. In de nieuwe raadsperiode, zal het CDA zich blijven inzetten voor extra investeringen in veiligheid, zoals meer cameratoezicht en gerichte handhaving door de politie en de gemeente. Radicalisering van jongeren baart ons zorgen en moet met alle middelen bestreden worden. Maar we moeten ook extra investeren in buurthuizen en sportvelden, gericht op jongeren.

Duurzaamheid

Net als veel burgers in Utrecht, maakt het CDA zich zorgen over het klimaat. De gemeente Utrecht kan groene energie stimuleren, de bouw van CO²-neutrale woningen bevorderen, en ook het zo duurzaam mogelijk inkopen van materialen. Daarbij vindt het

CDA het belangrijk dat plannen realistisch en uitvoerbaar zijn. Ook mag er een appèl op de burgers gedaan worden: zij dragen ook verantwoordelijkheid voor hun eigen leefomgeving. U mag ons er in 2022 op aanspreken als het CDA zich niet hard heeft gemaakt voor groene energie en het effectief scheiden van afval.

Voor bovenstaande punten – verbinding en vereniging, gezinsvriendelijk wonen, meer veiligheid en een realistisch duurzaamheidsbeleid – wil het CDA zich inzetten voor de periode 2018 tot en met 2022. Hoe het CDA dat beleid concreet wil uitvoeren, kunt u lezen in het vervolg van dit verkiezingsprogramma.

Maar het CDA maakt zich ook hard voor andere onderwerpen, zoals betere inzet van ICT door de gemeente, het behoud van religieus erfgoed en een goede bereikbaarheid van onze stad. Over onderwerpen zoals arbeidsmarkt, bereikbaarheid en gemeentelijke organisatie kunt u ook lezen in dit verkiezingsprogramma. Want als CDA geloven wij in een overheid die ruimte geeft aan de samenleving en zelf waar nodig faciliteert en stimuleert. Het primaat ligt bij de burgers.

3. *Verbinding & Vereniging*

Het CDA stelt de samenleving voorop. Wij gaan uit van de kracht en het belang van verbanden zoals gezinnen, buurten, verenigingen, en religieuze gemeenschappen zoals kerken of moskeeën. In deze verbanden leven en leren mensen met elkaar en van elkaar.

Het CDA is ervan overtuigd dat mensen met elkaar relaties willen aangaan. Omdat maatschappelijke verbanden zo belangrijk zijn, moet de overheid ruimte laten aan de burgers om zelf initiatieven te ontplooien. Waar nodig faciliteert de overheid maatschappelijke verbanden of helpt de overheid met subsidies.

Menselijke maat

Utrecht is een grote stad met karakteristieke buurten en wijken. Dit biedt mooie kansen om verbindingen te leggen tussen mensen. De gemeente Utrecht moet zich inzetten voor een Buurthuis van de Toekomst.

Standpunten

1. De menselijke maat is leidend. Het CDA is een groot voorstander van kleinschalige gemeenschappen en initiatieven, die dicht bij de mensen staan. Een voetbalclub, een geloofsgemeenschap of de buurt-WhatsApp groep vormen de basis van de samenleving.
2. De gemeente Utrecht is een mengelmoes van verschillende culturen, inkomensgroepen en levensstijlen. Juist om deze reden is het belangrijk dat mensen op elkaar betrokken zijn in hun eigen buurten, bij de verenigingen en clubs en op scholen.
3. Het CDA heeft er met succes voor gezorgd dat de gemeente Utrecht herkenbare buurtnamen in haar communicatie gaat gebruiken. Dus niet meer 'West', maar gewoon Lombok, Schepenbuurt of Oog-in-Al. Het CDA wil dat de gemeente doorgaat met deze persoonlijke manier van communiceren richting de Utrechtse burgers.
4. Utrecht is een grote stad met buurten en wijken die sterk hun eigen karakter en sfeer hebben. Daarom stellen wij als CDA voor om in Utrecht de Buurthuis voor de toekomst te introduceren. Dit zijn plekken in de stad waar meerdere functies samenkomen, bijvoorbeeld sport en jeugdwerk maar ook waar ouderen een kop koffie kunnen drinken.

Clubs en verenigingen

Utrecht beschikt over veel verenigingen en over een grote variëteit aan verenigingen. Het CDA Utrecht wil deze verenigingen ondersteunen bij hun belangrijke maatschappelijke taak. Dit kan door meer te investeren in verenigingen en te werken aan een betere samenwerking tussen gemeente Utrecht en verenigingen.

Standpunten

5. Het CDA Utrecht is voorstander van het ondersteunen van (sport)verenigingen. De gemeente stelt zich faciliterend op, onder andere door verenigingen te wijzen op de 'right to challenge' en het aanmaken van een verenigingsdossier, een dossier waarin informatie tussen verenigingen en de gemeente kan worden uitgewisseld.
6. In de afgelopen jaren heeft het Utrechtse gemeentebestuur voor 300.000 euro bezuinigd op het verenigingsleven. Het CDA wil dat er niet gekort, maar juist meer

geïnvesteed wordt in subsidies voor verenigingen. Kleine subsidies hebben vaak een belangrijk positief effect voor (sport)verenigingen.

7. Een belangrijk element in de verlening van subsidies aan (sport)verenigingen is in hoeverre de verenigingen beschikken over goed bestuur en een adequate toekomstvisie.
8. Veel (sport)verenigingen kampen met verouderde accommodaties. Het CDA zet zich ervoor in dat de gemeente, in samenwerking met verenigingen, accommodaties waar nodig verbetert of vernieuwt.
9. Sommige sportverenigingen huren bij gemeentelijke accommodaties. Hiervoor betalen zij huur, de zogenaamde 'sporttarieven'. De gemeente moet zich inzetten voor eerlijke sporttarieven, die draagbaar zijn voor de betreffende verenigingen.
10. De gemeente Utrecht stimuleert sportverenigingen bij het beter benutten van hun accommodaties. Op deze manier kunnen accommodaties intensiever gebruikt worden.
11. Wachtlijsten bij sportverenigingen zijn nog steeds een probleem. De gemeente gaat samen met sportverenigingen zoeken naar oplossingen voor wachtlijsten, bijvoorbeeld door het aanleggen van extra (kunstgras)velden.
12. De gemeente Utrecht kan verenigingen ook niet-financieel ondersteunen. Het CDA wil daarom dat de gemeente een 'verenigingsdossier' aanmaakt. Dit is een online dossier waarin informatie tussen verschillende verenigingen en de gemeente gedeeld kan worden en waar vergunningen en subsidies kunnen worden aangevraagd.
13. Het CDA vindt het van belang dat er een goede roeiaccommodatie komt in de gemeente Utrecht. Op het Merwedekanaal houden roeiers prioriteit en in de ontwikkeling van Rijnenburg wordt de aanleg van een roeibaan meegenomen. Tevens neemt de gemeente het initiatief om met betrokkenen een wedstrijdbaan te realiseren.

Vrijwilligers

In Utrecht zijn vele vrijwilligers actief. Zij zetten zich in, bijvoorbeeld op school als voorleesouder, in de kantine van de sportvereniging als barkeeper of als vrijwilliger bij de brandweer. De samenleving kan niet zonder deze vrijwilligers. Het CDA wil dat er nog meer gedaan wordt door de gemeente Utrecht om deze vrijwilligers te ondersteunen.

Standpunten

14. Veel vrijwilligers doen hun werk in de avonduren, terwijl de gemeente Utrecht dan slecht bereikbaar is. Het CDA zet zich in voor een gemeentelijk aanspreekpunt

voor vrijwilligers, ook in de avonduren. Zo kan de gemeente vrijwilligers helpen, bijvoorbeeld bij subsidieaanvragen of evenementenvergunningen.

15. Het CDA wil graag dat de gemeente Utrecht expliciet haar waardering uitspreekt voor vrijwilligers. Wat het CDA betreft, kan dat door het organiseren van een Vrijwilligersdiner of een Vrijwilligersontbijt door de gemeente Utrecht. Op deze manier kunnen vrijwilligers bedankt worden voor hun inzet.
16. De gemeente Utrecht moet onnodige regels voor vrijwilligers met een uitkering schrappen. Mensen met een uitkering moeten juist gestimuleerd worden om vrijwilligerswerk te gaan doen.
17. Het CDA blijft zich inzetten voor maatschappelijke stages. Op deze manier zetten scholieren zich in voor bijv. een bejaardentehuis, een verslaafdenopvang of een sportclub. De gemeente Utrecht moet de maatschappelijke stages door scholieren blijven waarborgen. De maatschappelijke stages hebben een positief effect op scholieren, door hen in contact te brengen met andere groepen uit de samenleving.
18. Utrecht loopt voorop bij het invoeren van de maatschappelijke dienstplicht die in het landelijke regeerakkoord is opgenomen.

Gezinnen

In de gemeente Utrecht komen steeds meer gezinnen te wonen. Zeker stadsdelen zoals Vleuten, De Meern en Leidsche Rijn zijn populair bij jonge gezinnen. Het CDA staat voor het moderne gezin en wil dat de overheid gezinnen zo goed mogelijk in hun behoeften faciliteert. De gemeente moet zich inzetten om Utrecht als gezinsvriendelijke stad te laten blijven en deze positie verder te verbeteren.

Standpunten

19. Het CDA wil dat er meer geschikte woningen voor gezinnen worden gebouwd. Dit betekent dat ingezet wordt op de bouw van eengezinswoningen, met ruimte voor een parkeerplaats en een tuin.
20. Gezinnen moeten kunnen wonen in de nabijheid van belangrijke voorzieningen zoals basisscholen, buitenschoolse opvangplekken, speeltuinen en sportvelden.
21. Het CDA maakt zich hard voor gezinnen met een kleine beurs. De U-pas, een gratis meedoen-pas voor mensen met een laag inkomen in Utrecht, blijft beschikbaar voor gezinnen met een inkomen tot 125% van het sociaal minimum inkomen. Op deze manier blijven sport en cultuur ook voor deze ouders en hun kinderen toegankelijk en beschikbaar.

Cultuur en historisch erfgoed

Utrecht beschikt over een divers palet aan culturele instellingen en festivals. Zij leveren een belangrijke bijdrage om Utrecht een bruisende stad te houden. Het CDA wil graag een gemeentelijk cultuurbeleid met een focus op de amateurkunsten. Ook moet de gemeente meer doen om het unieke erfgoed en musea te promoten.

Standpunten

22. Het is heel gezond voor instellingen als zij een mix van verschillende inkomsten hebben. Instellingen mogen daarom nooit afhankelijk zijn van gemeentesubsidies alleen, maar moeten ernaar streven om ook andere inkomsten te genereren.
23. Het CDA pleit voor meer subsidiegeld voor de amateurkunsten. Het Utrechtse subsidiegeld kan beter besteed worden aan de verenigingen in onze gemeente, in plaats van grote, gevestigde culturele instellingen of festivals.
24. De festivalcultuur bloeit als nooit tevoren. Het CDA juicht dit toe, maar wil niet dat deze festivals afhankelijk zijn van gemeentesubsidie. Tevens moeten de festivals gespreid worden in ruimte en tijd, om zo concentratie van overlast te voorkomen.
25. Het CDA wil daarnaast meer investeren in cultuureducatie voor jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar. Via basisscholen, voortgezet onderwijs en MBO-instellingen kan er veel gedaan worden om jongeren in aanraking te brengen met cultuur.
26. Het CDA is groot voorstander van het leggen van meer verbindingen tussen amateurgezelschappen, culturele instellingen en initiatieven zoals festivals. Hier wordt in de subsidieverlening op aangestuurd.
27. Veel van de cultuursubsidies worden vastgelegd in het meerjarenbeleid. Het CDA vindt het goed dat er continuïteit is met betrekking tot geld voor cultuur. Wel kan er meer subsidie gereserveerd worden voor nieuwe initiatieven lopende de periodes.

Utrecht is een stad met een rijke historie. Wie door de Utrechtse binnenstad loopt, wordt betoverd door de schoonheid van de stad – de kerken en gebouwen, de grachten en de werfkelders. Ook in de verschillende stadswijken staan prachtige gebouwen. Het CDA beschouwt cultureel erfgoed als maatschappelijk vastgoed, dat zo ruim mogelijk beschikbaar moet zijn voor iedereen.

Standpunten

28. De gemeente Utrecht zou meer kunnen doen aan de promotie van haar musea. Dit versterkt de positie van Utrecht als culturele stad en levert musea hogere bezoekersaantallen op.
29. Veel van de musea in Utrecht zijn alleen overdag open. Het CDA vindt het gewenst dat er een betere afstemming komt op de wensen van het publiek. Dit

kan door de musea vaker 's avonds open te stellen voor bezoekers.

30. Utrecht staat bekend om de vele, schitterende monumentale kerken. De Domtoren is hét symbool van de stad en de Domkerk trekt honderdduizenden bezoekers. De gemeente moet de positie van Utrecht als 'kerkenstad' koesteren en continueren. Daarom moet de 'kerkenregeling' voor restauratie en onderhoud opnieuw ingevoerd worden.
31. Bij de herbestemming van monumentale gebouwen wordt rekening gehouden met de oorspronkelijke functie van deze gebouwen.
32. Niet alleen in de binnenstad, maar ook in de andere buurten is er historisch erfgoed. Het CDA wil graag dat het historische erfgoed in Leidsche Rijn, Vleuten, De Meern en Haarzuilens beter vindbaar wordt, zowel op straat als digitaal.
33. Steeds meer toeristen weten Utrecht te vinden. Het CDA Utrecht juicht dit toe, maar pleit voor het bewaren van een juiste balans. Omdat we niet een tweede Amsterdam willen worden, willen we overnachtingen via nieuwe kanalen, zoals Airbnb reguleren en de regels strikt handhaven.
34. Het karakter van de binnenstad wordt bepaald door een goede balans van horeca, kleine winkels en filialen van winkelketens. Het CDA wil graag dat de kleine winkels behouden blijven.

4. Woningmarkt

Utrecht is een populaire plek om te wonen, waardoor de vraag naar woningen enorm is. Utrecht is zelfs de snelst groeiende stad van Nederland. Doordat er te weinig aanbod is, ontstaat er een grote run op woningen die te koop staan. Utrecht staat bekend om de gigantische stijgingen van de prijzen van woningen. Na Amsterdam, nemen de woningprijzen in Utrecht het meest toe.

Het CDA blijft zich inzetten voor het bouwen van betaalbare woningen voor gezinnen. Daarnaast pleiten wij voor inzet op middeldure huurwoningen en een evenwichtige spreiding van sociale huurwoningen over de hele gemeente. In de afgelopen jaren heeft het CDA gestreden tegen malafide huisjesmelkers. Wij blijven ons inzetten voor betaalbare, kwalitatief goede studentenkamers.

Ruimte voor gezinnen

Het CDA vindt het belangrijk dat Utrecht gezinnen behoudt voor onze gemeente. Dit kan door beter rekening te houden met hun behoeften en ruimte te maken voor gezinswoningen.

Standpunten

1. De gemeente Utrecht groeit hard richting 400.000 inwoners. Het CDA wil de menselijke maat blijven waarborgen. In bouwplannen moet gewaarborgd worden dat er genoeg nieuwe woningen komen die beschikken over een fatsoenlijke tuin en met een plek voor een fiets in de schuur en een auto voor de deur, zodat gezinnen in Utrecht kunnen blijven wonen of zich in Utrecht kunnen vestigen.
2. Het CDA wil dat de gemeente blijvend aandacht heeft voor de behoeften van gezinnen. Dit betekent niet alleen dat gezinnen moeten kunnen wonen in de nabijheid van belangrijke voorzieningen, zoals scholen en sportverenigingen. Ook moet de openbare ruimte goed onderhouden worden, om zo verloedering tegen te gaan.
3. Voor gezinnen is een kindvriendelijke buitenruimte waar kinderen leuk kunnen spelen van groot belang. Het CDA wil speelplekken voor kinderen in de wijk garanderen, omdat dit goed is voor de beweging en het leervermogen van kinderen.

Sociale huur

Sociale huurwoningen moeten beschikbaar zijn voor mensen die het écht nodig hebben. Het CDA pleit voor een goede spreiding over de gemeente Utrecht en het stimuleren van doorstroming.

Standpunten

4. Utrecht beschikt over veel sociale huurwoningen: ruim 45.000 woningen zijn bestemd voor sociale huur. Terwijl de vraag naar sociale huurwoningen toeneemt door de groei van de stad, maar ook door toestroom van statushouders, blijft het aanbod o.a. door scheefhuur achter bij de vraag. De doorstroom vanuit sociale huurwoningen richting vrije sector- of koopwoningen moet gestimuleerd worden.
5. Het CDA vindt het van groot belang dat er sociale huurwoningen zijn en beschikbaar blijven. Het CDA is van mening dat maatwerk bij de bouw van nieuwe sociale huurwoningen van groot belang is. De gemeente speelt hierbij een belangrijke rol, bijvoorbeeld door het vaststellen van bestemmingsplannen, waarin een percentage sociale huurwoningen is opgenomen.
Voorbeeld: In wijken als Overvecht en Kanaleneiland is een groot percentage van de woningen bestemd voor sociale huur. Wat het CDA betreft moet in deze wijken

ingezet worden op de bouw van middeldure huur- of koopwoningen. In bijvoorbeeld Leidsche Rijn is er wel ruimte voor meer sociale huurwoningen.

6. Ook bij woningen boven de sociale huurgrens voert de gemeente beleid om snelle huurverhogingen tegen te gaan. Hiertoe worden waar mogelijk bindende afspraken met projectontwikkelaars gemaakt.

Middeldure huur

In Utrecht is een grote vraag naar middeldure huurwoningen (een huur van 710 tot 900 euro per maand). Ook hier is de vraag groter dan het aanbod en bedraagt het tekort 1.500-2.500 woningen per jaar. Voldoende middeldure huurwoningen zijn belangrijk om doorstroming vanuit de sociale huursector te stimuleren, zodat mensen wooncarrière kunnen maken en de sociale huurwoningen meer door de doelgroep worden bewoond.

Standpunten

7. Het CDA wil dat het actieplan middeldure huur wordt doorgezet en geïntensiveerd. Hierbij worden investeerders actief benaderd en geïnformeerd om een sterkere groei van het aantal middeldure huurwoningen te bereiken.
8. De gemeente zet bij ruimtelijke plannen in op beleid om snelle huurverhogingen bij middeldure huurwoningen tegen te gaan, waardoor woningen na het eerste jaar in de categorie 'dure huur' vallen. De gemeente maakt bindende afspraken met projectontwikkelaars
9. De gemeente gebruikt bij nieuwe ruimtelijke plannen maatwerk om meer middeldure huurwoningen in Utrecht te realiseren, door bijvoorbeeld een percentage 'middeldure huur' op te nemen.

Ouderen

De gemeente Utrecht heeft een relatief jonge bevolking, met veel studenten en jonge gezinnen. Dat neemt niet weg dat ruim 10% van de Utrechtse bevolking uit ouderen bestaat, ruim 35.000 mensen. Het CDA vindt het van groot belang om oog te hebben voor de ouderen in de Utrechtse samenleving.

Standpunten

10. De gemeente Utrecht moet inzetten op levensloopbestendige woningen. Ouderen die hun huis willen aanpassen aan hun veranderende omstandigheden, moet de gemeente ondersteunen. De gemeente stelt middelen beschikbaar aan financieel niet-draagkrachtige ouderen.

11. De gemeente Utrecht moet prioriteit geven aan de bouw van aanleunwoningen voor ouderen. Op deze manier kunnen ouderen thuis blijven wonen, maar staan zij wel in nauw contact met eerstelijnszorg.

Uitbreiding en inbreiding

De gemeente Utrecht heeft nu ruim 340.000 inwoners. In 2030 zal Utrecht 400.000 inwoners tellen. De groei komt deels door de zogenaamde 'inbreiding', de bouw van nieuwe woningen en hoogbouw binnen de bestaande gemeentegrenzen.

Standpunten

12. In de binnenstad, rond het stationsgebied bijvoorbeeld, is ruimte voor kleinere appartementen, waar starters, ouderen en stellen zonder kinderen dichtbij de stad en het OV kunnen wonen.
13. Het CDA is van mening dat, om ook gezinswoningen te kunnen blijven bouwen en de betaalbaarheid te waarborgen, uitbreidingsruimte voor nieuwbouw gewenst is. In de komende raadsperiode moet de planvorming voor woningbouw in de polder Rijnenburg voorbereid worden, zodat woningbouw in het midden van de jaren '20 kan starten.

Studenten

Utrecht is een echte studentenstad. Ongeveer 50.000 studenten studeren aan de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht, de Universiteit voor Humanistiek of het Marnix Academie. Het CDA wil studenten beschermen tegen de sterk stijgende huurprijzen en tegen malafide huisjesmelkers.

Standpunten

14. De huurprijzen van studentenkamers stijgen sterk. Het CDA wil dat studenten gewezen wordt op hun rechten als huurder en op het bestaan van het gemeentelijke Huurteam en van de huurcommissie. De wettelijke positie van de huurders is sterk, maar dit moet meer bekendheid krijgen bij de studenten. Huurders hebben deze steun nodig omdat zij vaak niet alleen een juridische procedure tegen hun huisbaas durven voeren.
15. In Utrecht zijn huisjesmelkers actief die honderden panden in de stad bezitten. Studenten die in deze panden wonen, hebben voortdurend te maken met intimidatie, achterstallig onderhoud en te hoge huren. Het CDA wil een harde aanpak van huisjesmelkers en alle juridische mogelijkheden benutten om huisjesmelkers uit Utrecht te laten verdwijnen.
16. Er vestigen zich steeds meer internationale studenten in Utrecht. De gemeente Utrecht moet in het Engels met deze groep communiceren. Ook moeten de internationale studenten voorgelicht worden over hun huurrechten en moeten

---

deze huurrechten, ook voor internationale studenten, gehandhaafd worden door de gemeente.

17. Onder (internationale) studenten is er veel eenzaamheid. De leefbaarheid kan bevorderd worden door programma's te ontwikkelen om studenten meer thuis te laten voelen in Utrecht. Die programma's kunnen door onderwijsinstellingen en huisvesters ontwikkeld worden.
18. Het CDA is blij dat de Uithof zich ontwikkelt tot een bloeiend Utrecht Science Park. De gemeente Utrecht moet zich blijven inspannen om van Utrecht Science Park een echte gemeenschap te maken met een divers winkelaanbod voor de studenten en werknemers.

5. Veiligheid

In Utrecht wonen veel verschillende mensen met elkaar samen. Gelukkig gaat het samenleven in de meeste gevallen vriendelijk en vredig. In de visie van het CDA heeft de overheid een belangrijke taak om te zorgen voor een veilige samenleving en een eerlijke rechtsorde. Criminaliteit mag in de gemeente Utrecht niet getolereerd worden. Veiligheid gaat niet alleen over criminaliteit en overlast, maar ook over de veiligheid van gebouwen, het verkeer en de horeca.

Het CDA vindt het belangrijk om een lik-op-stuk-beleid te voeren, door duidelijke regels te stellen en deze regels consequent te handhaven. Daarnaast is het belangrijk om jongeren een perspectief te geven op een goede opleiding en een stage, zodat zij niet op het verkeerde pad terecht komen.

Overlast en criminaliteit

Op de punten van criminaliteit en overlast scoort Utrecht helaas te vaak negatief. Bovendien zijn de criminaliteit en de overlast vaak geconcentreerd in bepaalde buurten, zoals Zuilen, Kanaleneiland en Overvecht.

Standpunten

1. Het CDA wil de top-100 aanpak in Utrecht voortzetten. Deze aanpak houdt in dat de 100 grootste overlastgevers in de gaten worden gehouden en indien nodig aangepakt worden. De top-100 aanpak wordt uitgebreid naar andere delen van de stad, in het bijzonder naar Overvecht en Zuilen.
2. De Dienst Toezicht en Handhaving wordt aangestuurd door de gemeente. De gemeentelijke handhavers moeten letten op zaken die de leefbaarheid verslechteren in Utrecht, zoals jongerenoverlast, vervuiling en graffiti. Daar komt extra capaciteit voor.
3. De politie en de Dienst Toezicht en Handhaving moeten samenwerken met inwoners om problemen op te lossen.
Voorbeeld: Er moet ruimte geboden worden voor WhatsApp-groepen en buurtgroepen, die vroegtijdig verdachte situaties kunnen signaleren en waardoor mensen elkaar kunnen waarschuwen.
Voorbeeld: De organisatie 'Religieuze bondgenoten'. Hierbij worden imams ingezet om de overlast in de wijken aan te pakken.
Voorbeeld: De burgemeester, de politie en de gemeentelijke handhavingsdienst gaan in gesprek met buurtbewoners, wijkraden en verenigingen. Aan de hand van deze gesprekken wordt per buurt de problematiek in kaart gebracht en veiligheidsprioriteiten opgesteld.
4. Het CDA is groot voorstander van hulp bij opvoeding. De gemeente ondersteunt ouders die hulp nodig hebben bij het juist opvoeden van hun kinderen.
5. Bij de aanpak van overlastgevers worden niet alleen de overlastgevers zelf betrokken, maar de politie gaat ook in de gesprek met de ouders, broertjes en zusjes. Een integrale aanpak werkt het beste.
6. De laatste jaren komen steeds vaker bendes met gezinnen en kinderen (uit Oost Europa) naar Utrecht om georganiseerd te bedelen. Deze schrijnende vorm van misbruik kan door een bedelverbod voorkomen worden. Er zijn in Utrecht voldoende voorzieningen, zodat niemand op straat hoeft te leven.
7. In Utrecht is de problematiek van verwarde mensen urgent. De oorzaak hiervan zijn de bezuinigingen op de GGZ. De gemeente moet investeren in opvang voor

verwarde mensen, juist buiten de kantooruren om.

8. Helaas voelen lang niet alle bevolkingsgroepen zich even veilig in Utrecht. Vooral de LHBT-groep is vaak het slachtoffer van bedreigingen of zelfs geweld. Het CDA vindt dit onacceptabel en bepleit meer beveiliging en camera's bij uitgaansgebieden.

Coffeeshops en prostitutie

In de afgelopen jaren is de overlast rondom coffeeshops gelukkig drastisch gedaald. Het consequent en duidelijk handhaven van regels loont. Het CDA is blij dat er geen prostitutie meer is in de Hardebollenstraat, waardoor ook de overlast in de buurt enorm is afgenomen. Wat het CDA betreft komen er geen nieuwe plekken voor raam- of tippelprostitutie. Ook moeten prostituees die eruit willen stappen, begeleid en geholpen worden.

Standpunten

9. De gemeente werkt niet mee aan nieuwe raamprostitutie of tippellocaties. Prostitutie door escorts of in bordelen wordt alleen onder strenge voorwaarden toegestaan.
10. De gemeente Utrecht moet blijven doorgaan met het subsidiëren van instellingen die uitstapmogelijkheden bieden aan prostituees.
11. Coffeeshops die overlast veroorzaken of niet voldoen aan de criteria, moeten door de gemeente Utrecht onmiddellijk en definitief gesloten worden. Coffeeshops zijn verplicht streng de leeftijdsgrenzen te handhaven: minderjarige klanten mogen geen drugs kopen.
12. Het CDA pleit ervoor dat coffeeshops in de buurt van basisscholen en middelbare scholen gesloten worden.
13. De gemeente Utrecht moet zich ervoor inzetten dat op alle middelbare scholen voorlichting wordt gegeven over de gevaren van soft- en harddrugs.
14. De gemeente Utrecht verleent geen medewerking aan experimenten op lokaal niveau. Een voorbeeld daarvan is de regulering van wietteelt.
15. Het CDA stoort zich aan de vervuiling door lachgasampullen. We zoeken naar manieren om dit tegen te gaan bijvoorbeeld door voorlichting en handhaving.

Verkeersveiligheid

De fietspaden en wegen in Utrecht worden intensief gebruikt. Helaas zijn veel wegen en kruispunten nog onvoldoende veilig. De gemeente moet hier op twee manieren tegen optreden. Het onveilig gedrag van verkeersdeelnemers moet aangepakt worden. Daarnaast moeten onveilige verkeerssituaties adequaat verbeterd en heringericht worden.

Standpunten

16. Veilig verkeer begint met goed verkeersonderwijs. Veel scholen geven hun leerlingen verkeersles en laten hun leerlingen een verkeersexamen afleggen. De gemeente Utrecht continueert dit beleid.
17. Het CDA wil dat er een einde komt aan onveilige fietsroutes. Zeker rondom scholen en in wijken met veel gezinnen moeten er veilige fietsroutes komen. *Voorbeelden:* De kruispunten bij de Amsterdamsestraatweg en bij de Carnegiedreef zijn onveilig en onoverzichtelijk.
18. In de nieuwe wijken, vooral in Leidsche Rijn, moet er snel actie worden ondernomen. Veel verkeerssituaties zijn daar onveilig. De gemeente moet dit in kaart brengen en prioriteiten stellen.
19. Het CDA staat voor een strenge handhaving van de verkeersregels. Daarom moeten de politie en de gemeente meer controleren op hard rijden, door rood rijden en fietsen zonder licht.
20. De gemeente doet er veel aan om 'weesfietsen' te verwijderen. Dit beleid moet gecontinueerd worden.
21. Op dit moment zijn er veel 'suggestiestroken' bij oversteekplaatsen. Deze suggereren dat je kan oversteken maar deze stroken hebben niet de status van een zebrapad. Deze suggestiestroken worden vervangen door echte zebrapaden bij scholen en in wijken met veel gezinnen.

6. Integratie & asiel

Utrecht is een gastvrije en veerkrachtige stad. In de afgelopen periode hebben veel vluchtelingen onderdak gezocht in Nederland. Ook in Utrecht zijn er opvanglocaties voor vluchtelingen gerealiseerd.

Daarnaast is Utrecht zelf al lange tijd een multiculturele samenleving. Het CDA vindt het erg zorgelijk dat in Utrecht steeds meer mensen langs elkaar heen leven in plaats van echt met elkaar samenleven.

Standpunten

1. In Utrecht moet de sociale cohesie bevorderd worden. Burgers moeten hun best doen om elkaar te leren kennen. In de visie van het CDA moet de overheid dit actief stimuleren, maar moeten burgers deze uitdaging zelf aangaan. Burgers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid.
2. Utrecht wil een gastvrije stad zijn, zeker voor vluchtelingen die ontheemd zijn als gevolg van oorlogen en humanitaire rampen. Utrecht vangt vluchtelingen op naar rato van het totaal aantal inwoners en ontziet probleemwijken. Bij nieuwe locaties streven we naar kleinschalige locaties, verspreid over de wijken. Indien er nieuwe opvanglocaties komen, wil het CDA deze locaties liever niet vestigen in Overvecht of Kanaleneiland, waar al een grote maatschappelijke opgave is.
3. De gemeente stimuleert vanaf het begin de integratie van vluchtelingen. Vluchtelingen krijgen vanaf dag 1 de kans om de taal te leren en moeten direct meedoen aan een taalprogramma. Bij voorkeur is dit taalprogramma afgestemd op de opleiding, talenten en de ambities van vluchtelingen.
4. Helaas zijn er te veel mensen in Utrecht die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. De gemeente mag als voorwaarde aan een uitkering stellen dat mensen de Nederlandse taal leren.
Voorbeeld: de Stichting 'Taal doet meer' verricht heel mooi werk. Ruim 600 vrijwilligers leren anderen de Nederlandse taal of helpen bij het maken van huiswerk. Op die manier leren mensen de Nederlandse taal en de samenleving beter kennen.
5. Op dit moment is het landelijk beleid dat de immigrant zelf verantwoordelijk is voor zijn of haar integratie, en zelf taalcursussen moet uitkiezen en (vooruit) betalen. De gemeente moet een actief stimulerende rol spelen, bijvoorbeeld door bepaalde taalinstellingen te certificeren. De gemeente Utrecht maakt ten volle gebruik van de mogelijkheden die het landelijke regeerakkoord biedt om als gemeente de begeleiding van statushouders te vereenvoudigen.
6. Utrecht ken helaas nog achterstandswijken, waar vooral mensen met een biculturele achtergrond wonen. Biculturele maatschappelijke organisaties ontplooiën vaak zinvolle activiteiten om achterstanden te verkleinen en de integratie te bevorderen. Het CDA ondersteunt dergelijke initiatieven van harte en is er voorstander van dat de gemeente hiervoor subsidies beschikbaar stelt.
7. Ook in Utrecht radicaliseren jongeren. In de visie van het CDA speelt de gemeente een belangrijke rol bij het signaleren van radicalisering en het aangaan van een persoonsgerichte benadering. Het tegengaan van radicalisering moet een belangrijke prioriteit van de gemeente Utrecht blijven, en ondersteund worden met de nodige financiële middelen.
8. Niemand hoeft in Utrecht op straat te slapen. Wij zorgen dat statushouders snel een plek in de stad krijgen. Ongedocumenteerden en illegalen kunnen gebruik maken van 'bed-bad-broodvoorzieningen' in Utrecht of elders.

7. Milieu & Duurzaamheid

Het CDA streeft naar een duurzaam Utrecht waarin burgers, bedrijven en de gemeente allemaal hun verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan een schone stad. In de komende jaren zal Utrecht hard groeien. Deze groei biedt kansen om duurzame en energiezuinige nieuwbouw te realiseren.

Het CDA zet in op duurzame technologie. Het CDA staat voor een Utrecht waarin deze ontwikkelingen worden aangemoedigd en waarin burgers de ruimte krijgen om innovatieve initiatieven te ontplooiën. Het CDA wil in Utrecht een ambitieus, maar ook realistisch duurzaamheidsbeleid voeren.

Woningen

Jaarlijks worden in Utrecht 2.000 woningen gebouwd en nog veel meer verbouwd. Het CDA wil particulieren en woningbouwverenigingen stimuleren om zo duurzaam mogelijk te bouwen en te verbouwen. Vraag en aanbod worden op elkaar afgestemd en het verlies van duurzaam opgewekte energie wordt op die manier tot een minimum beperkt. Het CDA wil inspelen op innovatie om zo te bouwen aan een duurzaam en toekomstbestendig Utrecht.

Standpunten

1. Het CDA wil zo min mogelijk nieuwe woningen aansluiten op de stadsverwarming en het gasnet. Het CDA streeft er naar de maatschappij op termijn te ontkoppelen van de behoefte aan fossiele energie en wil dat (nieuwe) huishoudens zo veel mogelijk gebruik gaan maken van duurzame energiebronnen. Het CDA pleit ervoor om terughoudend om te gaan met het verwijderen van het bestaande gasnet en mogelijkheden te onderzoeken om waterstof en/of biogas aan dit net toe te voegen.
2. De verduurzaming van panden en woningen kan een impuls gebruiken. Het CDA wil panden en woningen klimaatneutraal renoveren en particulieren stimuleren altijd te kiezen voor 'no regret' oplossingen en 'nul op de meter'. Als het gaat om sociale huurwoningen, kan de gemeente samenwerken met woningbouwcorporaties.
3. Ook gaat het CDA waar mogelijk uit van de innovatiekracht van burgers en ontwikkelaars om duurzame energie op te wekken. Het CDA vindt dat regeldruk en verplichte quota het innovatieve vermogen van de Utrechtse bevolking alleen maar beknotten.
4. Bij bouwprojecten wordt zo veel mogelijk gestreefd naar het hergebruik van vrijgekomen materialen uit sloopprojecten. De gemeente Utrecht kan zo bijdragen aan een circulaire economie.

Bedrijven

Eind 2014 waren er in Utrecht bijna 33.000 bedrijven gevestigd. Ruim 1.200 bedrijfsvestigingen zijn middel- en grootverbruikers en de overige bedrijven vallen in de categorie kleinverbruikers. Bedrijven zijn verantwoordelijk voor 81% van het elektriciteitsverbruik en 60% van het gasverbruik in Utrecht. Als bedrijven duurzamer te werk gaan, kunnen de klimaatdoelstellingen sneller gerealiseerd worden.

Standpunten:

5. Het CDA staat voor het MKB. Het stimuleert bedrijven om realistisch na te denken over het eigen energieverbruik en zo veel mogelijk energiezuinig op te treden.
6. Daarnaast ziet het CDA een actieve rol weggelegd voor de gemeente Utrecht om een platform te bieden aan partijen die willen samenwerken om duurzame opwekking mogelijk te maken.
Voorbeeld: Het Energiefonds Utrecht maakt het mogelijk voor ondernemers en organisaties om hun duurzame ambities te financieren in de vorm van leningen, garanties en deelnemingen. Het CDA wil meer bekendheid geven aan dit fonds.

Vervoer

Mobiliteit heeft een bijdrage van 20% in de totale CO²-uitstoot in de stad. Hoewel het CDA vindt dat de binnenstad toegankelijk moet blijven voor alle soorten voertuigen, wil het tegelijkertijd verder investeren in elektrisch openbaar vervoer en fietsparkeerplaatsen. Ook wil het CDA investeren in het oplossen van hardnekkige knelpunten in ons wegennet om daarmee de doorstroom te bevorderen te stimuleren en uitstoot terug te dringen.

Standpunten:

7. Om de groei van elektrisch personenvervoer te laten doorzetten, moeten er meer oplaadpunten komen in zowel de binnenstad als in de wijken daarbuiten.
8. Utrecht zet in op campagnes voor Het Nieuwe Rijden om zuiniger rijden te stimuleren. Deze campagnes worden onderdeel van een meerjarenprogramma vervoer en vinden doorlopend plaats. De verkeerslichten worden zo ingesteld dat een lage, maar continue, snelheid de norm wordt.
9. We stimuleren het gebruik van elektrische fietsen. In samenwerking met omliggende gemeenten en de provincie zetten we in op fietssnelwegen die goed aansluiten op het fietsnetwerk in de stad. Voor mensen die tot 15 kilometer van hun werk wonen kan de elektrische fiets een goed alternatief zijn voor de auto.
10. Utrecht staat bekend als een echte fietsenstad. Veel inwoners, werkenden en studenten verplaatsen zich met de fiets. Het CDA wil graag dat er mee plekken komen om de fiets te stallen en pleit voor een goede doorstroming van fietsers in de stad.

Groene energie

Het CDA stimuleert samenwerking tussen bedrijven en particulieren op het gebied van verduurzaming. Daarbij moedigt het CDA het grootschalig inkopen van groene energie en gemeenschappelijke investeringen in duurzame opwekking zeer aan.

Standpunten:

11. De gemeente gaat samen met partners lobbyen voor een groenere stadsverwarming, een stadsverwarming met meer keuzemogelijkheden en prijsprikkels die aanzetten tot zuinig(er) gedrag. We houden hierbij aandacht voor het verdienmodel voor de exploitant.
12. Het CDA stimuleert lokale projecten en burgerinitiatieven om energie op te wekken. Wij ondersteunen hen bij 'postcoderoos'-projecten en bij het vinden van ruimte, bijvoorbeeld voor zonnepanelen op gemeentelijke daken.
13. Windmolens zijn de laatste jaren een stuk rendabeler geworden en zijn daarmee een onvermijdelijke stap richting een duurzame toekomst. Het CDA ziet in beginsel kans voor windmolens in Utrecht, maar constateert dat na het afvallen van Lage Weide het moeilijk zal zijn een geschikte locatie te vinden voor grootschalige windmolens. Polder Rijnenburg is slechts tot midden jaren '20 beschikbaar, omdat daarna woningbouw nodig is en daarmee lijkt een sluitende business case voor windenergie daar onhaalbaar.

Afvalinzameling

Het CDA vindt het van groot belang dat afvalinzameling zo duurzaam mogelijk plaatsvindt. Hierin speelt de gemeente Utrecht een belangrijke rol. Ook moet zwerfvuil nog meer worden tegengegaan.

Standpunten

14. Afvalinzameling wordt zo geregeld dat het makkelijk en eenvoudig is om de stad schoon te houden. Waar nascheiding mogelijk is, moet de gemeente Utrecht dit toepassen.
15. De uitrol van 'Het nieuwe inzamelen' met ondergrondse containers in oude wijken rond de binnenstad (Wittevrouwen, Vogelenbuurt, etc.) gaat niet door tenzij er een wijze van inrichting te vinden is die ook door bewoners gesteund wordt.
16. Kringloopwinkels dragen in het bijzonder bij aan het duurzaam (her)gebruik van goederen. Organisaties als De ARM en Emmaus hebben bovendien een belangrijke sociale rol door de werkgelegenheid die zij bieden. Zij houden daarom een bijzondere positie in het inzamelingsbeleid.
17. Zwerfvuil is slecht voor het milieu en de leefbaarheid. Wij pakken dit aan door goed gedrag makkelijk te maken (containers plaatsen bijvoorbeeld), controle en boetes voor overtreders en door zwerfvuil snel op te ruimen waar dat nodig is. De gemeente Utrecht zet zich ook in om zwerfvuil aan te pakken door middel van een preventiecampagne gericht op scholieren.
18. De gemeente neemt weer een actieve rol bij de collectieve bestrijding van ratten en ander ongedierte, wanneer hele gebieden getroffen worden, zoals afgelopen jaren met de rattenoverlast in Kanaleneiland en Sterrenwijk.

8. Bereikbaarheid

De verdichting van de stad, de economische groei en de toename van het aantal inwoners leggen een ongekende druk op de Utrechtse openbare ruimte en de infrastructuur in het bijzonder.

Het beleid van het huidige stadsbestuur wekt de indruk dat autoverkeer weg te wensen is. Dat vindt het CDA niet realistisch. Het vraagt wél forse ingrepen om de stad bereikbaar te houden. Zowel voor het parkeren en stallen van auto's als voor de doorstroming van het verkeer zijn extra maatregelen nodig.

Gedeelde ruimte

Het CDA Utrecht wil inzetten op een soepele doorstroming van auto's en fietsers. We kunnen veel winst behalen door de bestaande ruimtes, zoals parkeergelegenheden en busbanen, efficiënter te benutten. Ook wil het CDA de bereikbaarheid van de gemeente Utrecht, in het bijzonder Leidsche Rijn, verbeteren.

Standpunten

1. Op de drukste plekken in de stad zorgen we voor viaducten en tunnels, zodat de doorstroming van verkeersstromen en de veiligheid gewaarborgd blijven.
Voorbeeld: De fly-over op het 24 oktoberplein zorgt voor een soepele doorstroming. Het college heeft de fietstunnel onder het Salvador Allendeplein en de autotunnel onder het Westplein helaas geschrapt.
2. We investeren in dubbelgebruik om parkeerruimte zo efficiënt mogelijk in te zetten. In en rond de binnenstad zoeken we ruimte om het gebrek aan (bewoners)parkeerplaatsen binnen bestaande garages en bouwblokken op te lossen.
Voorbeeld: De parkeergarage onder het Jaarbeursplein bedient zowel de kantoren in de omgeving als het uitgaanspubliek. De gebouwen in de omgeving hebben geen eigen parkeergarages meer.
3. We gaan bij alle busbanen na of die echt vrij moeten liggen of dat auto's daarover mee kunnen rijden. Dit kan de veiligheid ten goede komen en levert ruimtewinst op, die ingezet kan worden voor groen of fietsers. Zo nodig wordt het snel doorrijden van bussen met verkeerslichten geregeld.
4. In de binnenstad moeten meer vaste plekken komen om je fiets te stallen. Doordat fietsen netjes vast staan wordt de stad minder rommelig én wordt diefstal tegengegaan.
5. Een soepele doorstroming van fietsers en auto's is belangrijk. Verkeerslichten kunnen nog beter op elkaar worden afgesteld. Middels 'groene golven' wordt de doorstroming bevorderd.
6. Parkeerplaatsen bij winkelcentra worden tijdens de openingsuren als 'blauwe zone' ingericht, zodat ze vooral voor bezoekers geschikt zijn. 's Avonds en 's nachts kunnen bewoners daar dan parkeren.
7. De verkeerskundige inrichting van Leidsche Rijn moet herzien worden nu de wijk bijna afgebouwd is. Sluipverkeer en omrijders zorgen voor gevaarlijke en onnodig ingewikkelde situaties.
Voorbeeld: Door de Laurierweg aan de Grauwaartsingel te koppelen, eventueel met een doseerinstallatie of voorrangssluis, halen we enorme omwegen uit het systeem.

Ruimte voor groeiende stad

Utrecht groeit in een hoog tempo. In de nieuwe wijken moet er ruimte komen voor parkeren en snelle doorstroming van verkeer. Ook hecht het CDA grote waarde aan een eerlijke communicatie door de gemeente Utrecht.

Standpunten

8. Ook in nieuwbouwwijken komt ruimte voor parkeren, binnen de nieuwe bouwblokken. Het moet mogelijk zijn om je auto vlakbij je woning te parkeren.
9. Verkeersplannen worden zorgvuldig in de praktijk ontwikkeld, niet op de tekentafel. Waar de toename van het verkeer nieuwe wegen nodig maakt, wordt daarin geïnvesteerd.
Voorbeeld: De groei van de Cartesiusdriehoek moet zo min mogelijk op Zuilen, Overvecht of Oog-in-Al worden afgewenteld. Daarvoor wordt zo nodig een extra ontsluiting aangelegd.
10. Bij mobiliteits- of verkeersplannen is de gemeente Utrecht transparant in haar communicatie. Bij de ontwikkeling van deze plannen moet de gemeente in gesprek gaan met wijkcomités en met ondernemersverenigingen.

Goed openbaar vervoer

Voor een goede doorstroming van verkeer en bereikbaarheid van de stad, is goed openbaar vervoer ontzettend belangrijk. Het CDA wil daarnaast ook experimenteren met kleinschalig vervoer.

Standpunten

11. Het openbaar vervoer moet zorgen voor een fijnmazig netwerk dat ziekenhuizen, winkelcentra en woongebieden verbindt. We zoeken daarbij nadrukkelijk experimenten op met kleinschalig vervoer.
Voorbeeld: In Overvecht rijdt Buurtmobiel met groene golfkarretjes en dit blijkt een veel betere dienstverlening dan bijvoorbeeld regiotaxi's te kunnen leveren. Zo wordt in elke wijk naar passende oplossingen gekeken.
Voorbeeld: Er kan een betere verbinding komen van en naar Papendorp, het nieuw ontwikkelde bedrijventerrein voorbij Kanaleneiland.
12. We gaan door met het verschonen van de bussen. Dit is de meest efficiënte luchtkwaliteitsmaatregel in de stad, blijkt ook uit onderzoek en evaluaties. Zoveel mogelijk bussen worden op termijn elektrisch of op waterstof.

Stationsgebied

Het CDA staat voor betrouwbaarheid en steunt de voortang van de plannen zoals die de afgelopen 15 jaar ontwikkeld zijn. Wij letten daarbij wel kritisch op knelpunten in de plannen en op nieuwe mogelijkheden. Het stationsgebied biedt een unieke kans om woningen neer te zetten naast het grootste OV-knooppunt van Nederland en om het volle centrum extra ruimte te geven. Daarmee biedt het een kans om te bouwen met een hoge milieukwaliteit, waarbij we ook de mogelijkheden van nieuwe regelgeving (Omgevingswet) zullen benutten om een stedelijk gebied te realiseren, met hoge kwaliteit op het gebied van milieu, leefbaarheid en duurzaamheid.

Standpunten

13. De tweede fase van het Stationsgebied wordt een dichtbebouwde zone met veel woningen. Daarbij houden we aandacht voor alle groepen, waaronder gezinnen en ouderen. Ook de openbare ruimte wordt daarop ingericht.
14. Op het Westplein is op dit moment teveel verkeer (auto's, tram, fietsers) om de gewenste verbetering van de leefbaarheid te realiseren. We blijven daarom zoeken naar nieuwe kansen of oude plannen die het verschil maken. Daarbij kijken we breder naar de verkeersafwikkeling in heel Utrecht-West en het behoud van de bereikbaarheid van de binnenstad.
Voorbeeld: Het instellen van een groene golf vanaf Paardenveld tot aan de aansluiting A2.
15. In het nog te ontwikkelen deel van het stationsgebied aan de Jaarbeurszijde, dienen één of meer waterpartijen en/of fontein en een plaats te krijgen.

9. Onderwijs

‘Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst’.

Het CDA hecht grote waarde aan goed onderwijs voor kinderen en jongeren. We moeten jongeren een perspectief bieden op scholing, stage en werk.

Het CDA wil graag in elke wijk en basisschool en buitenschoolse opvang. Ook staat het CDA pal voor de variëteit van scholen.

Goede start

Standpunten

1. Het CDA vindt het belangrijk dat er in elke wijk in Utrecht basisscholen zijn gevestigd en er de mogelijkheid bestaat voor buitenschoolse opvang. Als CDA vinden wij kleinschaligheid en nabijheid van scholen en van buitenschoolse opvang erg belangrijk.
2. Binnen de gemeente Utrecht bestaat er een grote variatie aan scholen. De grondslag van scholen kan heel uiteenlopend zijn, bijvoorbeeld christelijk, openbaar, of Montessori. Ook kiezen scholen voor verschillende soorten van didactiek of focus, zoals het Sportlyceum, een Technasium of tweetalig onderwijs. Mits scholen aan de kwaliteitsverplichtingen voldoen, waardeert het CDA deze verscheidenheid positief en moet de gemeente Utrecht deze variëteit waarborgen.

Ontwikkeling

Het onderwijs maakt de ontwikkeling van jongeren tot professionals mogelijk. Daarom is het belangrijk dat jongeren ook écht naar school gaan en aan een zinvolle stage geholpen worden. Daarnaast levert het onderwijs ook een belangrijke bijdrage aan het vormen van jonge mensen tot burgers. Om die reden vindt het CDA de maatschappelijke stage en de sociale dienstplicht belangrijk.

Standpunten:

3. In Utrecht krijgen alle leerlingen les over de geschiedenis van Nederland en over ons huidige staatsbestel. Tevens is er aandacht voor en wordt respect bijgebracht voor de diversiteit in onze samenleving, op seksueel, cultureel en levensbeschouwelijk gebied.
4. De maatschappelijke stage is niet meer een verplicht onderwijsonderdeel, maar mag wel door scholen facultatief aangeboden worden. Vanwege het grote belang van maatschappelijke stages wil het CDA deze stages waarborgen.
5. (Anoniem) cyberpesten is een onderschat probleem. Lagere en middelbare scholen moeten aandacht besteden in hun lessen om deze vorm van pesten te bespreken en te bestrijden.
6. Veel mensen, waaronder jongeren, zijn laaggeletterd. De gemeente Utrecht moet, samen met bedrijven en onderwijsinstellingen, laaggeletterdheid aanpakken. Dit bevordert hun kansen op de arbeidsmarkt en de participatie in de samenleving.
7. Het CDA is verontrust over het gebrek aan aansluiting tussen het aanbod van onderwijs-opleidingen en de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Onderwijsinstellingen moeten hun leerlingen en studenten stimuleren om opleidingen in techniek, ICT of zorg te volgen.

8. Het CDA is een groot voorstander van een sociale dienstplicht. Jongeren kunnen zo van waarde zijn voor de samenleving. De gemeente Utrecht kan hierin een voortrekkersrol spelen: vooral werkloze jongeren kunnen aan het werk gezet worden op een plek in de samenleving waar extra handen hard nodig zijn.

Het is van groot belang dat het onderwijs gegeven wordt onder goede randvoorwaarden. Voor het CDA betekent dit aanpak van spijbelaars, inzet op stages en goede, duurzame huisvesting van scholen.

Standpunten

9. Jongeren horen overdag niet op straat rond te hangen, maar juist op school of aan het werk te zijn. De naleving van de Leerplichtwet wordt nu onvoldoende gecontroleerd. Er moet meer capaciteit komen om spijbelaars aan te pakken. Er is winst te behalen door strikter en beter de leerplicht te handhaven.
10. De gemeente Utrecht moet voldoende sportvelden aanbieden aan jongeren. Zo kan verveling worden voorkomen en het bevordert ook nog eens een gezonde levensstijl.
11. Veel jongeren, vooral allochtone jongeren, komen moeilijk aan een stage of een baan. Het CDA wil dat de gemeente zich inzet om jongeren te helpen bij een bewuste studiekeuze. We ondersteunen een betere bemiddeling tussen MBO-scholen en bedrijven.
12. In Utrecht moeten de komende jaren veel schoolgebouwen gebouwd, gerenoveerd of uitgebreid worden. Het CDA wil deze kans aangrijpen om duurzame en energiezuinige schoolgebouwen te realiseren. Daarbij is ook van belang dat het binnenklimaat gezond is.

10. Economie & Werkgelegenheid

De Nederlandse economie groeit op dit moment in een hoog tempo. Door de centrale ligging en door de hoogopgeleide bevolking profiteert Utrecht daar enorm van.

Het CDA wil graag dat niet alleen universitair geschoolde mensen, maar iedereen in onze stad meer gaat profiteren van de economische groei. Daarnaast is het CDA van mening dat een uitkering nooit vrijblijvend is. Ook willen wij meer inspanningen om een mismatch tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt te voorkomen.

Ondernemerschap

De gemeente Utrecht kan een belangrijke rol spelen om ondernemerschap te stimuleren. In de visie van het CDA kan de gemeente belangrijke spelers bij elkaar brengen en zo kunnen nieuwe plannen en samenwerkingen opgezet worden.

Standpunten

1. De leegstand in winkelcentra is een probleem. Samen met ondernemersverenigingen voert de gemeente Utrecht gerichte acties om leegstand te verminderen en winkelcentra aantrekkelijk te houden.
2. Utrecht Science Park speelt een belangrijke rol als fysieke locatie om de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht en bedrijven met elkaar te verbinden. De gemeente Utrecht stimuleert en faciliteert de vestiging van bedrijven op het Utrecht Science Park. Daartoe wordt nauw samengewerkt met de buurgemeenten Zeist, De Bilt en Bunnik.
3. Steeds meer bedrijven in Utrecht trekken expats aan. Het aantrekken van expats gaat goed, maar kan nog beter. Dienstverlening aan expats en internationale bedrijven moet beter georganiseerd worden.
4. Utrecht heeft naast veel hoogopgeleiden, ook veel inwoners die een praktische opleiding hebben genoten. Om die reden stimuleert de gemeente de vestiging van de maakindustrie op de verschillende bedrijventerreinen. Ook kan zo de werkloosheid in Utrecht verder verminderd worden.
5. In Utrecht zijn belangrijke organisaties en koepels actief, zoals de Economic Board of Utrecht, Platform Ondernemend Utrecht, ondernemersverenigingen en de Kamer van Koophandel. Het CDA vindt het belangrijke dat de gemeente Utrecht goed met deze organisaties samenwerkt bij het opzetten van initiatieven of het ontwikkelen van beleid.
6. De gemeente Utrecht zet zich in om startende ondernemers te helpen door middel van huisvesting, begeleiding en advisering.
7. In 2013 werden wekelijkse koopzondagen ingevoerd. Het CDA vindt rust voor binnenstadsbewoners belangrijk en staat voor de belangen van kleine ondernemers. Daarom wil het CDA graag dat het aantal koopzondagen afneemt. Het CDA pleit voor de invoering van een maandelijks, 'kooploze' zondag.

Uitkering nooit vrijblijvend

In Utrecht ontvangen relatief veel mensen een uitkering. De werkloosheid is nog steeds te hoog en bijna 10.000 mensen ontvangen een bijstandsuitkering. Het CDA is van mening dat een uitkering nooit vrijblijvend mag zijn.

Standpunten

8. Het CDA Utrecht vindt dat de gemeente te veel uitstraalt dat een uitkering vrijblijvend is. Het CDA is van mening dat gemeenteambtenaren met mensen die een uitkering ontvangen persoonlijk moeten benaderen en er bovenop moeten zitten om hen aan het werk te krijgen.
9. Om meer mensen met een uitkering aan een baan te helpen, moet er een betere afstemming met en samenwerking tussen de gemeente Utrecht en het ondernemers bij het Werkgeversservicepunt plaatsvinden.
10. Het CDA vindt dat mensen die een bijstandsuitkering ontvangen, hiervoor een tegenprestatie moeten leveren. Aan de hand van het arbeidsmarktverleden de capaciteiten en persoonlijke situatie, wordt bepaald voor welke tegenprestatie iemand geschikt is.
11. Mensen die ten minste drie dagen oftewel 24 uur per week zinvol vrijwilligerswerk doen, bijvoorbeeld in een vereniging of als mantelzorger, worden vrijgesteld van de verplichte tegenprestatie.

11. Zorg

Zieken en ouderen in onze samenleving verdienen goede zorg. De gemeente krijgt steeds meer taken op het gebied van de zorg, zoals het uitvoeren van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, ondersteuning van huishoudens, het opzetten van buurtteams, en de jeugdzorg.

Het CDA wil mantelzorgers goede ondersteuning bieden bij hun zorgtaken. Ouderen zijn voor het CDA het zilveren kapitaal van Utrecht. Daarnaast blijven we doorgaan met de ondersteuning van kwetsbare mensen.

Mantelzorg

In Utrecht zetten veel mensen zich in voor hun hulpbehoevende familieleden, vrienden of buren. Het CDA wil de groep van mantelzorgers nog beter ondersteunen in hun zware zorgtaak.

Standpunten

1. De gemeente Utrecht gaat door met het stimuleren van preventie in de gezondheidszorg.
2. De gemeente moet mantelzorgers intensiever ondersteunen en begeleiden.
Voorbeeld: Op dit moment bestaat er de mogelijkheid van respijtzorg. Dit houdt in dat er vervangende zorg is als mantelzorgers zelf het te druk hebben of met vakantie willen. Nu maken nog te weinig mantelzorgers hiervan gebruik. De gemeente kan aan respijtzorg meer bekendheid geven en minder voorwaarden stellen.
3. De mantelzorger moet standaard worden uitgenodigd voor het keukentafelgesprek. Dat vindt plaats om de toekenning van zorg te bepalen voor iemand die zorg nodig heeft. Het CDA wil dat hun behoefte aan ondersteuning daarin wordt meegewogen.
4. De bekendheid van de steunpunten voor mantelzorgers binnen de gemeente Utrecht kan beter. Via buurtteams, huisartsen of de wijkverpleegkundigen kan meer ruchtbaarheid gegeven worden aan deze steunpunten voor de mantelzorgers.
5. De gemeente Utrecht kan een online platform voor mantelzorgers faciliteren. Op die manier kan informatie voor mantelzorgers, maar ook de ervaringen van mantelzorgers gedeeld worden.
6. In het parkeerbeleid komt meer ruimte voor bezoekerskaarten, zodat mantelzorgers niet op extra kosten worden gejaagd.

Ouderen

Ouderen zijn voor het CDA het Zilveren Kapitaal van Utrecht. Het CDA hecht aan solidariteit tussen ouderen en jongeren. De landelijke overheid stimuleert ouderen om langer thuis te blijven wonen. Veel verzorgingstehuizen komen leeg te staan. De gemeente Utrecht kan het nodige doen om ouderen te helpen, waarbij maatwerk van groot belang is.

Standpunten

7. Buurtteams vormen de kern van de Utrechtse werkwijze. Wanneer buurtteams te groot worden door extra taken, wordt de buurtindeling verder opgesplitst om de

verbinding tussen teams en inwoners goed te houden en schaalvergroting tegen te gaan.

8. Onder ouderen is er veel eenzaamheid. De gemeente Utrecht kan maatjesprojecten stimuleren, waarbij een oudere aan een jongere wordt gekoppeld en elkaar bezoeken. Net zoals in Rotterdam succesvol gebeurd is, moet ook in Utrecht elke 75-plussers die dat wil bezoek kunnen krijgen van een vrijwilliger.
9. Vernieuwende combinaties van wonen en zorg worden door de gemeente Utrecht actief aangemoedigd en ondersteund.
10. Belangrijk is ook dat woningen levensloopbestendig worden gemaakt. Ouderen die hun huis willen aanpassen aan hun veranderende omstandigheden, krijgen ondersteuning van de gemeente. Voor financieel niet-draagkrachtige ouderen, stelt de gemeente financiële middelen beschikbaar.
11. Het CDA wil in Utrecht graag de Buurthuis voor de Toekomst introduceren. Zo'n Buurthuis moet ook fungeren als eigen ontmoetingsplek voor ouderen. Op deze ontmoetingsplekken is onderling contact voor ouderen mogelijk, maar ook het bezoek van een huisarts of de kapper.
12. De gemeente Utrecht subsidieert allerlei soorten verenigingen. Verenigingen die zich inzetten voor ouderen in hun buurt worden daarvoor extra beloond binnen het subsidiebeleid.
13. Elke oudere krijgt van de gemeente Utrecht een lijst met daarop de namen en telefoonnummers van de wijkagent, de wijkverpleegkundige, buurtteams, etc.
14. De gemeente Utrecht ondersteunt het aanleren van digitale vaardigheden aan ouderen. Om deze manier kunnen ouderen midden in de samenleving blijven staan. In de communicatie met de burgers houdt de gemeente er rekening mee dat niet alle inwoners digitaal vaardig zijn.
15. Een jaar geleden heeft Nederland het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap geratificeerd. De gemeente Utrecht draagt er zorg voor dat openbare gebouwen en de openbare ruimte zelf toegankelijk zijn voor ouderen en mensen met een beperking.

Zorg voor kwetsbare mensen

Utrecht huisvest een relatief grote groep kwetsbare mensen. Te denken valt aan mensen met ernstige psychische aandoeningen, met een verslavingsproblematiek of schulden. Een groot gedeelte van hen is daarnaast ook dakloos. Het CDA wil graag dat de gemeente hen ondersteunt en helpt. Een integrale aanpak en werken op buurtniveau zijn daarbij van groot belang.

Standpunten

16. De gemeente Utrecht moet, in samenwerking met zorg- en welzijnsorganisaties, zelfzorg en zelfstandigheid bevorderen. Dit vergroot kansen op herstel en maatschappelijke participatie. Hierdoor maken mensen met een psychische aandoening minder gebruik van (professionele) zorg en zijn zij beter in staat hun eigen leven vorm te geven.
17. De gemeente zet zich in, samen met buurtteams, zorgverleners en patiënten, om mensen met lagere gezondheidsvaardigheden te helpen deze verder te ontwikkelen. Dit kan door bijvoorbeeld in de eigen buurt (preventieve) voorlichting te geven over gezonde leefstijl en de meest voorkomende chronische aandoeningen.
18. Het CDA vindt dat de zorg aan mensen ernstige psychische aandoeningen en/of verslavingsproblemen integraal moet plaatsvinden en bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de woonomgeving van mensen beschikbaar moet zijn.
19. De gemeente Utrecht stimuleert de transformatie van de GGZ naar integrale, lokale teams die goed aansluiten bij de wijk of regio.
20. Het CDA wil voor deze mensen adequate hulp. Daarom wil het CDA in Utrecht een 'psycholance' invoeren, een aangepaste ambulance met gespecialiseerde verpleegkundigen die actie kunnen ondernemen na een politiemelding. Dat helpt verwarde personen zodat zij de zorg krijgen die nodig is.
21. In onze stad moet er voldoende crisisopvang aanwezig zijn en de mogelijkheid daarna snel te kunnen normaliseren van de situatie. Dat kan heel goed in een locatie onder begeleiding van ervaringsdeskundigen. Niet iedereen redt het thuis, voor deze groep moet beschermd wonen beschikbaar blijven.
22. Niet iedereen profiteert van het economische herstel. Ook in Utrecht is er een groep mensen met financiële schulden. De gemeente Utrecht zet in op begeleiding van deze groep mensen. Tevens wordt hun recht op huisvesting gewaarborgd.
23. Het CDA vindt voedselbanken van groot belang voor mensen die door financiële schulden weinig te besteden hebben. De gemeente Utrecht speelt, waar nodig, een faciliterende rol en helpt de verschillende voedselbanken op het gebied van huisvesting en vergunningen.

12. Gemeentelijke organisatie

Voor een grote gemeente als Utrecht is een goedwerkende, gemeentelijke organisatie ontzettend belangrijk. Het CDA wil dat de gemeente dicht bij de burgers staat, goed communiceert en inwoners en ondernemers bijstaat.

Daarnaast staat het CDA voor een zuinige overheid, ook op gemeenteniveau. Als CDA zijn wij van mening dat de gemeente Utrecht nog veel kan winnen door middel van de slimme inzet van ICT.

Financiën

Na een periode van financiële crisis heeft de gemeente nu steeds meer financiële meevallers. Het CDA vindt dat de gemeentelijke begroting, zeker als de economie groeit, geen tekorten mag hebben. Ook mogen de gemeentelijke belastingen niet te snel stijgen.

Standpunten

1. Het CDA vindt dat de tarieven van de gemeentelijke belastingen niet harder mogen stijgen dan het jaarlijkse inflatiepercentage. De parkeertarieven worden de komende 4 jaar bevroren.
2. De gemeente creëert een OZB-egalisatiefonds, waardoor te veel opgehaalde belastingen in latere jaren tot lagere tarieven leiden. Een hogere opbrengst dan voor de begroting noodzakelijk moet terug naar de belastingbetalers, niet naar de gemeentekas.
3. De gemeente Utrecht gebruikt de huidige economische voorspoed om te investeren en het onderhoud op orde te krijgen. De reserves moeten op peil blijven om eventuele tegenvallers aan te kunnen. De gemeentelijke netto schuldquote blijft onder de 100%.

ICT

ICT is overal en altijd en geeft ruime mogelijkheden voor verbinding en vereniging. Hoewel ICT daarmee een onderwerp is dat op alle beleidsterreinen terugkomt, wijden we vanwege het grote belang ervan een afzonderlijke paragraaf aan ICT. De gemeente Utrecht kan het internet veel beter dan nu benutten om diensten aan burgers laagdrempelig, (kosten)efficiënt en op maat aan te bieden. Ook bepleit het CDA de aanleg van glasvezel internet in Utrecht.

Standpunten

4. De gemeente Utrecht moet optimaal inzetten op digitaal contact met de burger: meer diensten aan burgers kunnen aangeboden worden op internet. De digitale dienstverlening en informatievoorziening van de gemeente moet foutloos, snel en goed beveiligd worden uitgevoerd.
Voorbeelden: Het melden van klachten, het aanvragen van vergunningen, het aanvragen van bijv. paspoorten moet digitaal kunnen.
5. Bij nieuwe taken of processen wordt dit eerst digitaal georganiseerd. Daarna wordt gekeken welke maatregelen nodig zijn om inwoners die niet digitaal vaardig zijn ook toegang te laten houden.
6. Utrecht ligt in het hart van Nederland en wil economische innovatie bevorderen.

Hierbij hoort snel en stabiel razendsnel glasvezel internet, voor huishoudens, bedrijven en instellingen.

7. De gemeente Utrecht moet zich inzetten om online media en social media te volgen, ten behoeve van het jeugdwerk. Ook kan zo radicalisering tijdig gesignaleerd worden.
8. Het CDA plaatst de digitale infrastructuur op één lijn met de 'oude' infrastructuren. Investeren in de digitale infrastructuur en vooral ook ruimte laten aan private partijen om dit te blijven doen zijn dé sleutels tot een duurzame digitale maatschappij en economie.
9. De gemeente zet ICT in als instrument voor verduurzaming van de stad, hierbij moet bijv. worden gedacht aan 'smart grids' om op een slimme manier om te gaan met decentrale opwekking van energie en het opvangen van pieken en dalen in de vraag naar elektriciteit.
10. Utrecht is een innovatieve stad en ondersteunt initiatieven op het gebied van innovatie ruimhartig. Bij voorkeur geschiedt dit via een sterke partner die contacten heeft in het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen in Utrecht.
11. Er moet één wethouder voor ICT-coördinatie komen. Deze wethouder krijgt de opdracht ook bestaande processen te moderniseren, zodat het niet het 'digitaliseren van oude werkwijzen' is maar daadwerkelijk het optimaal profiteren van de mogelijkheden van digitalisering.
12. Bij gemeentelijke communicatie is de bewoner leidend. Dit betekent dat we bekende buurtnamen hanteren en dichtbij communiceren, bijvoorbeeld door meer informatie in de openbare ruimte, bij clubs, in buurthuizen of in supermarkten beschikbaar te maken.
13. De gemeente is geen tech-bedrijf. Bij de ontwikkeling en inzet van ICT-toepassingen wordt eerst gekeken welke geschikte aanbieders er al op de markt zijn. Zowel bij het op maat ontwikkelen van toepassingen voor gemeente Utrecht als het inzetten van kant-en-klare toepassingen.
Voorbeelden: Reserveringssystemen voor het maken van afspraken op het stadskantoor of een chat-functionaliteit op utrecht.nl kunnen worden uitbesteed aan een geschikte aanbieder.

Communicatie

Het CDA hecht aan heldere en transparante communicatie door de gemeente Utrecht. Dit betekent dat de gemeente eerlijk moet zijn over haar plannen richting betrokkenen. Daarnaast moet de gemeente inzetten op begrijpelijkheid van haar boodschap aan inwoners. Ook wil het CDA de 'right to challenge' in Utrecht meer bekendheid geven.

14. De inwoners en winkeliers van Utrecht en andere partners, worden vooraf en direct betrokken bij gemeentelijke plannen. Het stadsbestuur en het ambtelijk apparaat moeten transparant te werk gaan.
15. In de communicatie houdt de gemeente Utrecht er rekening mee dat inwoners laaggeletterd kunnen zijn of niet beschikken over digitale vaardigheden. Daarom moet de communicatie begrijpelijk zijn en niet alleen via de digitale weg verlopen.
16. Het CDA Utrecht vindt het belangrijk dat inwoners volop de ruimte krijgen om initiatief te nemen en hun eigen plannen te realiseren. Dit zogenaamde 'recht om uit te dagen' (right to challenge) is dankzij het CDA in Utrecht ingevoerd. De gemeente Utrecht moet hier nog meer bekendheid en ruimte aan dit recht geven. Ook treedt de gemeente actief op als vraagbaak en facilitator.

Voorbeeldfunctie van de gemeente

De gemeente Utrecht heeft een voorbeeldfunctie en kan door de eigen organisatie nieuwe ontwikkelingen in gang zetten. Tegelijkertijd moet de gemeente ook voorkomen dat het een dominante speler wordt, waardoor ondernemers geen eerlijke kans krijgen.

Standpunten

17. De gemeente gebruikt de eigen inkoopkracht om maatschappelijke en duurzame ontwikkelingen te stimuleren, vooral wanneer dat voor anderen navolgbaar is. Dure symboolprojecten vermijden we.
18. Het principe van subsidiariteit is bij alle taken en keuzes leidend: als een ander het kan doen (eventueel met ondersteuning) is het geen overheidstaak.
19. Bij de inhuur van ZZP'ers wijst de gemeente Utrecht op het belang van een goede pensioenopbouw. De afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Utrecht geeft informatie over de mogelijkheden van pensioenopbouw.